

กวด. ๑1
วันที่ 24 มิ.ย. ๖5
เวลา 11.20

สลด.
ส่ง : กวด. ๑10.
รับที่ : ๖6448/65
24 มิ.ย. 2565 เวลา 11:10 น.

ที่ อก ๐๕๐๗/๕๒๐๘

กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง นโยบายด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

✓ อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๓(กน)/๗๕๔๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรี เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงอุตสาหกรรม ขอเสนอเรื่อง นโยบายด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี รวมทั้งสอดคล้องตาม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงอุตสาหกรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดในการพิจารณากำหนดแนวทางการนำแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โปแทช ทองคำ และควอตซ์ มาใช้ประโยชน์ในลักษณะที่สร้างมูลค่าเพิ่มอย่างสูงสุด โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ประชาชน และผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

๑.๒ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ฉบับที่ ๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้กับคำขอที่ยื่นตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ กำหนดประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เพียง ๒ ประเภทกิจการ คือ กิจการสำรวจแร่ และ กิจการทำเหมือง และ/หรือ แแต่งแร่โปแทช โดยให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ในระดับ B1 เท่ากัน

๑.๓ สถานการณ์และบริบททางเศรษฐกิจ ภูมิรัฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อมของโลกและประเทศไทยในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บริบททางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่มีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อคว้าโอกาสในการพัฒนาและแสวงหาประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจโลก ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม ทำให้ตลาดลงทุนซบเซา กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการจัดทำและบริหารจัดการ วัตถุประสงค์สำหรับต่อยอดในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความมั่นคงด้านวัตถุดิบ

เพื่อรองรับ...

เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงซึ่งรัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการวิจัยพัฒนาและเป็นฐานการผลิตของอาเซียนและโลก จึงได้พิจารณาบทบาททิศทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ของประเทศ และเห็นควรให้มีการปรับปรุงมาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

นโยบายด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจของส่วนราชการต่าง ๆ หลายหน่วยงาน จึงเป็นกรณีที่เหมาะสมขอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และมอบหมายส่วนราชการดังกล่าวรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ปกติ

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ความสำคัญและทิศทางของอุตสาหกรรมแร่ แร่เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยอุตสาหกรรมแร่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจจากทั้งด้านการผลิต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และยังเป็นวัตถุดิบขั้นต้นสำหรับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปัจจุบันความต้องการใช้แร่ขยายตัว และถูกเร่งด้วยการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยเฉพาะการปรับตัวเข้าสู่วิถีดิจิทัล ส่งผลต่อความต้องการใช้แร่เพื่อการผลิตวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอื่น ๆ (Hardware) ซึ่งครอบคลุมแร่กลุ่มโลหะพื้นฐาน (Base metals) โลหะแอลคาไลน์ (Alkali metal) โลหะมีค่า (Precious metals) แร่หายาก (Rare earth) และแร่อุตสาหกรรม นอกจากนี้ การปรับตัวสู่การใช้พลังงานสะอาดเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการลดปริมาณการปล่อยคาร์บอนยังเป็นตัวกระตุ้นสำคัญให้เกิดการขยายตัวของการใช้แร่อย่างก้าวกระโดด โดยการปรับตัวไปสู่พลังงานสะอาดจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ เช่น กังหันลม เซลล์สุริยะ (Solar cell) และแบตเตอรี่ เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ มีแผนในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน โดยทบวงพลังงานระหว่างประเทศ หรือ IEA (International Energy Agency) ได้คาดการณ์ว่า ปริมาณการใช้แร่เพื่อรองรับการปรับตัวเข้าสู่พลังงานสะอาดอาจเพิ่มขึ้นถึง ๔ เท่าจากประมาณ ๗ ล้านตันในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นประมาณ ๒๘ ล้านตันในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ นอกจากนี้ การขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องก็นับเป็นปัจจัยสำคัญที่เร่งการขยายตัวในการใช้แร่กลุ่มดังกล่าวอีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับประเทศไทย ข้อมูลสถิติภาคการผลิตสาขาเหมืองแร่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีมูลค่าผลผลิตภายในประเทศประมาณ ๓๒๙,๒๐๑ ล้านบาท หรืออาจกล่าวได้ว่ามูลค่าเพิ่มจากการทำเหมืองแร่คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒.๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยผลประโยชน์สำคัญที่เกิดจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่อีกประการหนึ่ง คือ ประโยชน์ที่เกิดจากการใช้แร่เป็นวัตถุดิบสำหรับภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากแร่ (Forward linkage) เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิตกระแสไฟฟ้า อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมเซรามิกส์ อุตสาหกรรมเคมี รวมไปถึงภาคการเกษตรตั้งในกรณีของปุ๋ยโพแทช เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนสร้างมูลค่าเพิ่มและก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ จากข้อมูลบ่งชี้ว่าประมาณร้อยละ ๗๐ ของภาคการผลิตของประเทศไทยมีการใช้แร่เป็นวัตถุดิบ ในขณะที่ความต้องการใช้แร่ของ

ประเทศไทยมีทิศทางการเติบโตที่สอดคล้องกับทิศทางการความต้องการของโลก ทั้งในด้านของแร่โลหะ เช่น หินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง และหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ซึ่งจำเป็นต้องการฟื้นตัวของ เศรษฐกิจไทยภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยคาดการณ์ว่า มูลค่าการลงทุนก่อสร้างโดยรวมจะขยายตัวร้อยละ ๕.๐ - ๕.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนหลัก มาจากการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ รวมถึงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกหรือ EEC สำหรับด้านแร่โลหะพื้นฐาน โลหะมีค่า แร่หายาก และแร่อุตสาหกรรมอื่น ๆ ก็มีทิศทางการความต้องการที่เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน โดยเมื่อพิจารณาถึงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๑ ที่กำหนดนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและมีเป้าหมายขยายกำลังการผลิตไฟฟ้าใหม่จาก พลังงานหมุนเวียนเป็น ๑ ใน ๓ ของกำลังผลิตไฟฟ้าใหม่ในช่วงระยะเวลาของแผน อีกทั้ง คณะกรรมการนโยบาย ยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทยผ่านนโยบาย ๓๐/๓๐ ที่มีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการผลิตรถยนต์ปลอดมลพิษ (Zero Emission Vehicle: ZEV) เป็นร้อยละ ๓๐ ของการผลิต รถยนต์ในประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) เพื่อส่งเสริมและผลักดันอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ของไทย ปัจจัยเหล่านี้ล้วนชี้ให้เห็นแนวโน้มการเติบโตของความต้องการใช้แร่ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับกระแสโลก

๔.๒ ยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ ถึงแม้ว่าแร่จะเป็น ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป แต่ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการทำเหมืองเพื่อนำแร่ขึ้นมาใช้ประโยชน์มีอยู่จำกัด หากความเป็นเมือง (urbanization) เจริญเพิ่มสูงขึ้น มีการกระจุกตัวของชุมชนมากขึ้น โอกาสในการทำเหมืองแร่ ก็จะน้อยลง หรือไม่มีโอกาสที่จะนำแร่ที่มีอยู่ซึ่งถือเป็นสมบัติของชาติขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้อีกเลย ดังนั้น พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงกำหนดให้ภาครัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแร่อย่างเหมาะสมผ่านกลไกต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดให้มียุทธศาสตร์และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ โดยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในช่วงระยะ ๑๐ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐) ให้มุ่งเน้นที่การปฏิรูปและสร้างฐานความมั่นคงของกลไกการบริหารจัดการแร่และวางพื้นฐานกรอบนโยบาย การบริหารจัดการแร่ของประเทศอย่างต่อเนื่อง ให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ซึ่งนอกจากการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่ และพัฒนารอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของ ประเทศอย่างต่อเนื่องให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่แล้ว ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่และ อุตสาหกรรมต่อเนื่องของประเทศยังมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการ บริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านวัตถุดิบแร่ รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมถึงการป้องกัน กำกับดูแล และเยียวยาปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน อันเนื่องมาจากการ พัฒนาทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ประโยชน์ด้วย

๔.๓ ปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของไทย แม้ความต้องการแร่ของไทย และโลกจะมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อุตสาหกรรมเหมืองแร่ยังมีปัญหาอุปสรรคที่ต้องการ การปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกย่องคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน สร้างเสริมเศรษฐกิจให้กับประเทศ และสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

๔.๓.๑ การขาดข้อมูลแหล่งแร่ที่มีศักยภาพ เนื่องจากการสำรวจแร่เป็นกิจกรรม ที่มีความเสี่ยงสูง จำต้องใช้เวลา ทรัพยากรและเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก แหล่งแร่ที่มีการพัฒนาไปแล้ว ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นแหล่งแร่ที่มีความสมบูรณ์สูงและอยู่ในระดับต้น การค้นหาแหล่งศักยภาพแร่ เพื่อรองรับการพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น แร่หายากต่าง ๆ ซึ่งประเทศไทย มีศักยภาพในหลายพื้นที่ ยังต้องการการสำรวจเพิ่มเติม แต่ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดด้านประสิทธิภาพ ความพร้อมของบุคลากร และเทคโนโลยีในการสำรวจ พัฒนาแหล่งแร่ และแต่งหรือสกัดแร่เหล่านี้

๔.๓.๒ มีการวิจัยพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศต่ำ เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนและมีความเสี่ยงในการลงทุนสูง การทำเหมืองในประเทศส่วนมาก (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐) จึงยังคงเป็นเหมืองหินอุตสาหกรรม และแร่อุตสาหกรรมบางประเภท เช่น ยิปซัม แอนไฮไดรต์ ดินขาว ซึ่งมีมูลค่าแร่ไม่สูงนักและสร้างมูลค่าเพิ่มได้ต่ำ ในขณะที่เหมืองแร่โลหะพื้นฐาน โลหะมีค่า และแร่หายาก ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมศัลยกรรม มีมูลค่าแร่สูง และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงมีจำกัด ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นหลัก โดยมีการนำเข้าแร่กลุ่มนี้มูลค่าสูงนับหมื่นล้านบาทต่อปี ซึ่งหมายความว่าภาคการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมศัลยกรรม เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะต้องประกอบกิจการภายใต้ความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางวัตถุดิบ ทั้งในแง่ของปริมาณและราคา เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีการผลิตวัตถุดิบที่รองรับอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้อย่างเพียงพอ ดังตัวอย่างของกรณีการขาดแคลนชิ้นส่วนเซมิคอนดักเตอร์ที่อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทยกำลังประสบปัญหาอยู่

๔.๓.๓ ต้นทุนในการทำเหมืองแร่ที่เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง มีบทบัญญัติที่เข้มงวดและให้ความสำคัญกับประเด็นสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน โดยกำหนดให้ต้องมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนและกองทุนเพื่อประกันความเสี่ยงต่าง ๆ รวมไปถึงการที่ต้องประกอบกิจการตามมาตรการกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่ถูกยกระดับให้มีความเข้มงวดและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องต้องใช้เงินลงทุนสูงขึ้น ซึ่งกระทบโดยตรงต่อความคุ้มค่าในการลงทุนโครงการเหมืองแร่

๔.๓.๔ การขาดการลงทุนเพื่อเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมที่ช่วยเพิ่มผลิตภาพในการผลิต เช่น การใช้ระบบติดตามการทำงานของเครื่องจักรและระบบควบคุมการทำงานแบบอัตโนมัติต่าง ๆ รวมทั้งระบบข้อมูลแบบดิจิทัลและการประมวลผลแบบอัจฉริยะ เพื่อยกระดับการทำเหมืองไปสู่ Smart mining ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายอุตสาหกรรม ๔.๐ และประเทศไทย ๔.๐

๔.๓.๕ การขาดการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อลดผลกระทบจากการประกอบการต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการประหยัดพลังงาน หรือการใช้เทคโนโลยีการแยกแร่สมัยใหม่เพื่อลดปริมาณของเสีย การลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย การใช้รถยนต์ไฟฟ้าในการขนส่งเพื่อลดการปล่อยมลพิษทางอากาศ เป็นต้น

๔.๔ การปรับปรุงมาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ เป็นแนวทางที่มีความจำเป็นในการผลักดันให้ประเทศมีความมั่นคงด้านวัตถุดิบแร่ สามารถรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยในปัจจุบัน ภาครัฐได้กำหนดมาตรการในการส่งเสริมการลงทุนสำหรับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการส่งเสริมในช่วงกลางของห่วงโซ่การผลิต แต่กลับยังไม่มีกำหนดมาตรการหรือแนวทางการส่งเสริมที่ครอบคลุมไปถึงแหล่งวัตถุดิบที่เป็นต้นน้ำในการป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงจากการพึ่งพาการนำเข้าแร่และวัตถุดิบขั้นต้นจากผู้ผลิตในตลาดโลก ดังนั้น การสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงด้านวัตถุดิบโดยการจัดหาแหล่งแร่และวัตถุดิบขั้นต้นโดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมให้ครอบคลุมทั้งห่วงโซ่คุณค่า จึงเป็นสิ่งที่ประเทศไทยควรต้องเร่งดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรของชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และส่งผลไปถึงการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ใช้ระยะเวลาในการคืนทุนและต้องใช้เงินลงทุนสูง (Capital Intensive Industry) การใช้เครื่องมือในการส่งเสริมการลงทุนจึงมีความเหมาะสมในการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ผ่านการผลักดันให้มีการลงทุนใหม่หรือลงทุนเพิ่มเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำเหมืองให้มีความทันสมัย รวมไปถึงการใช้เครื่องจักรใหม่ การลงทุนในกิจกรรมที่ป้องกันหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของประเทศ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การส่งเสริมกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน และการก่อให้เกิดการรวมกลุ่มของการลงทุนที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และสร้างความเข้มแข็งต่อห่วงโซ่มูลค่า

๔.๕ เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ของประเทศในระยะต่อไปมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ด้านเศรษฐกิจและการเมืองของโลก ซึ่งให้ความสำคัญกับห่วงโซ่อุปทานของทรัพยากรแร่ที่ถือเป็นปัจจัยยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศ โดยการส่งเสริมการลงทุนให้เกิดอุตสาหกรรมที่มีความก้าวหน้าและทันสมัย สามารถผลิตวัตถุดิบที่มีมูลค่าสูงและนำไปต่อยอดให้แก่อุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้อย่างคุ้มค่า มีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ และการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งที่อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ประกอบอุตสาหกรรมให้มีความปลอดภัยและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน กระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยในระยะแรกสมควรมีการปรับปรุงมาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนสูง (Capital Intensive Industry) แต่มีความคุ้มค่าในการสร้างผลตอบแทนระยะยาวให้แก่อุตสาหกรรมในวงกว้าง โดยแบ่งประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมออกเป็น ๓ กลุ่มประเภทกิจการ ได้แก่ ๑) กลุ่มกิจการสำรวจแร่ที่ครอบคลุมทั้งการสำรวจแร่ทั่วไปและแร่ศักยภาพที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๒) กลุ่มกิจการทำเหมืองแร่ และ/หรือ แต่งแร่ ที่ครอบคลุมการทำเหมืองสำหรับแร่ศักยภาพเป้าหมาย เช่น โลหะพื้นฐาน โลหะแอลคาไลน์ โลหะมีค่า แร่หายาก (Rare earth) และแร่โพแทช และ ๓) กลุ่มกิจการถลุงแร่หรือประกอบโลหกรรม พร้อมทั้งกำหนดสิทธิและประโยชน์ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการลงทุน และสามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๖ ข้อเสนอเชิงนโยบายนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจของส่วนราชการต่าง ๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจะต้องดำเนินการแบบบูรณาการในการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย การศึกษารูปแบบและวิธีการดำเนินการที่ทันสมัยและมีความคุ้มค่าสูงสุด และการกำหนดเงื่อนไขในการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่เหมาะสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และมอบหมายส่วนราชการดังกล่าวรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

- ไม่มี -

๖. ผลกระทบ

การกำหนดนโยบายด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องผ่านการส่งเสริมการลงทุน จะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อภาครัฐที่ได้จากการประกอบกิจการประเภทเหมืองแร่ คือ รายได้จากค่าภาคหลวง และภาษีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมในระดับประเทศอีกหลายประการ เช่น เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ทรัพยากรที่มีอยู่ เป็นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรของชาติ

ให้เกิด...

ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและช่วยในการพยุงและฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีการผลิตแร่ที่เป็นวัตถุดิบพื้นฐานสำหรับภาคอุตสาหกรรม ลดความเสี่ยงในการพึ่งพิงวัตถุดิบและพลังงานจากภายนอก รวมทั้งยังจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นรอบโครงการ ทั้งในด้านการทำให้เกิดการจ้างงาน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น การเร่งให้เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภคและการบริการในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น ทั้งนี้ การส่งเสริมการลงทุนต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการสร้างระบบที่สามารถสร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชนเป็นสำคัญ โดยมีการสร้างการรับรู้กับประชาชนให้เข้าใจถึงเหตุผลและความสำคัญของอุตสาหกรรมดังกล่าว ประโยชน์ที่ประชาชนและประเทศโดยรวมจะได้รับ ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน รวมทั้งมาตรการรองรับในกรณีที่เกิดเหตุขัดข้อง และการเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ในการกำกับดูแลของหน่วยงานของภาครัฐ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

- ไม่มี -

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๙. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

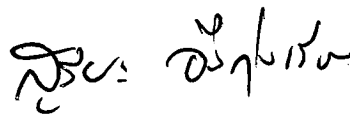
กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างแข็งแกร่ง พร้อมรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมศักยภาพที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของประเทศไทย ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศในด้านวัตถุดิบแร่ โดยเฉพาะแร่ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงท่ามกลางความท้าทายด้านเศรษฐกิจและการเมืองโลกในปัจจุบัน จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบในหลักการตอนนโยบายด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามข้อ ๔.๕

๑๐.๒ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกระทรวงอุตสาหกรรมประสานความร่วมมือหรือปรึกษาหารือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จีรุงเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๕๓๐ ๖๘๔๖ ต่อ ๔๖๐๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : plan2dpim@gmail.com